

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ

Одеса 2023

Наукове видання

Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 14 від 20.06.2023 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Технічний редактор Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова: Іванченкова Л.В., д.е.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Агунова Л.В., к.т.н., доцент	Макаринська А.В., д.т.н., професор
Артеменко С.В., д.т.н., професор	Ніколюк О.В., д.е.н., професор
Басюркіна Н.Й., д.е.н., професор	Немченко В.В., д.е.н., професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор	Осадчук П.І., д.т.н., доцент
Бордун Т.В., к.т.н., доцент	Павлов О.І., д.е.н., професор
Верхівкер Я.Г., д.т.н., професор	Солоницька І.В., к.т.н., доцент
Гапонюк О.І., д.т.н., професор	Седікова І.О., д.е.н., професор
Гаркович О.Л., к.б.н., доцент	Сергеева О.Є., д.ф-м.н., професор
Добрянська Н.А., д.е.н., професор	Семенюк Ю.В., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., професор	Симоненко Ю.М., д.т.н., професор
Філіпенко О.І., к.філ.н., доцент	Скрипніченко Д.М., к.т.н., доцент
Згадова Н.С., к.е.н., доцент	Соловей А.О., к.т.н., доцент
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор	Струк Б.І., к.п.н., доцент
Капустян А.І., д.т.н., доцент	Тіплов О.С., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., професор	Тележенко Л.М., д.т.н., професор
Косой Б.В., д.т.н., професор	Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Котлик С.В., к.т.н., доцент	Ткачук Г.О., д.е.н., професор
Козак К.Б., д.е.н., професор	Фесенко О.О., к.т.н., доцент
Лагодієнко В.В., д.е.н., професор	Хобін В.А., д.т.н., професор
Лебеденко Т.Є., д.т.н., професор	Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Ломовцев П.Б., к.т.н., доцент	

Одеський національний технологічний університет

Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів.

Міністерство освіти і науки України. – Одеса: 2023. – 395 с.

допомогу. При проведенні екскурсій, з використанням будь-яких видів транспорту (крім автомобільного), пов'язаних з виїздом за межі населеного пункту, де проживають або навчаються учасники групи, керівний склад групи призначається із розрахунку: один керівник та один заступник керівника на кожні 25 учасників та додатково один заступник керівника на кожні наступні 10 учасників. До обов'язків керівника групи та його заступника (заступників) належать: забезпечення комплектування груп учасниками відповідного віку та стану здоров'я; проведення цільового інструктажу з учасниками з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності під час екскурсії; забезпечення під час екскурсії додержання учасниками належного громадського порядку, виконання правил дорожнього руху, правил пожежної безпеки, безпеки життєдіяльності; проведення інформування учасників екскурсії про фактори ризику в запланованій екскурсії, подорожі (за їх наявності) і про відповідні заходи щодо запобігання травматизму; вживання заходів, спрямованих на забезпечення безпеки учасників екскурсії, зокрема щодо зміни маршруту, припинення екскурсії, подорожі у зв'язку з виникненням небезпечних природних явищ та з інших обставин, що становлять загрозу безпеці учасників.

Науковий керівник – кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри ТБтаР ОНТУ Іванченков В.С.

СУЧАСНИЙ ТУРИЗМ ТРАНСКОРДОННОГО РЕГІОНУ РУМУНІЯ БОЛГАРІЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

**Десюкевич В. Г., студент СВО «Бакалавр» ф-ту ТВ і ТБ
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Міжнародний туризм є важливою складовою світової співпраці та культурних цінностей, оскільки він має універсальний вплив на розвиток світової спільноти, тобто впливає на економіку, культуру, соціальні відносини та інші аспекти життя людей у різних країнах світу. Міжнародний туризм виступає у ролі важливого чинника сприяння міжкультурному діалогу та розвитку міжнаціональних зв'язків. Станом на сьогодні індустрія міжнародного туризму є одним з найбільших економічних секторів, який має вплив на соціальний, економічний та культурний розвиток країн та їх регіонів.

Транскордонний регіон Румунії та Болгарії має великий потенціал для розвитку туризму завдяки своїй унікальній культурній та природній спадщині. Протягом останніх років туристична галузь регіону стабільно зростає, пропонуючи різноманітні можливості для економічного розвитку та зростання. Однак це зростання також створює різні виклики та проблеми, пов'язані зі сталістю, впливом на навколишнє середовище та залученням громадськості.

Республіка Румунія та Болгарія належать до країн Південно-Східної Європи та входять до складу Європейського Союзу. Обидві країни володіють значними природними, культурно-історичними та природно-антропогенними ресурсами, які стимулюють розвиток різних видів туризму: рекреаційно-оздоровчий, культурно-пізнавальний, лікувально-оздоровчий, гірськолижний, екологічний та інші види туризму.

Туристична галузь є важливим сектором економіки Болгарії, що приносить значні доходи та забезпечує можливості для працевлаштування.

В табл. 1 наведено основні порівняльні параметри туризму та туристичного районування Болгарії та Румунії.

Таблиця 1 – Основні порівняльні параметри туризму та туристичного районування Болгарії та Румунії [3, с. 43]

	Румунія	Болгарія
Загальна площа країни, тис. кв. км	238	111
Кількість населення, млн. осіб	22	7,1
Надходження від туризму у структурі ВВП, %	5,1	3,1
Рівень зайнятості населення в туризмі, %	2,4	2,9
Кількість маркетингових туристичних районів	9	9
Основні для туристичного районування	Історичні області	Туристичні центри

Офіційна статистика наголошує, що на території Болгарії знаходиться більше ніж 40 тисяч історичних пам'яток, що належать до різних епох, 38 культурних центрів та близько 300 музеїв і галерей.

За даними Національного статистичного інституту Болгарії, у 2021 році кількість іноземних відвідувачів зменшилася на 45,2 % порівняно з 2020 роком, переважно через пандемію COVID-19. Однак кількість внутрішніх туристів зросла на 5,6 %.

Станом на березень 2023 року кількість іноземців, що приїхали до Болгарії на відпочинок, або за інших причин становить 705,6 тис. осіб. Більша частина з туристів припадає на громадян Європейського Союзу, а саме – Туреччини [5].

Окрім розвитку галузі економіки на державному рівні, туризм в Болгарії удосконалюється за рахунок населення: «оновлюються старі та будуються нові музеї та атракціони, розвивається дорожня мережа, покращуються туристичні маршрути в горах, ставляться нові інформаційні щити, проводиться маркування тощо» [2, с. 889].

Розвиток туризму в Румунії не менш важливий для економіки країни. Дослідження статистичних даних виявило, що станом на 2022 рік кількість туристів розміщених у Румунії складала 11,3 млн. осіб, а приріст порівняно з даними 2021 року становить 2,3 млн. осіб, або 21,8 % [4]. Найбільша кількість відвідувачів прибувала з сусідніх країн, таких як Болгарія, Угорщина та Сербія, а також з країн за межами регіону, таких як Німеччина, Італія та Великобританія.

Туризм в Румунії різноманітний і пропонує широкий спектр атракцій, включаючи історичні пам'ятки, природні ландшафти, культурні заходи та активний відпочинок на свіжому повітрі. Країна має 37 об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, таких як мальовані монастирі Буковини, укріплені церкви Трансільванії та стародавні дакійські фортеці в горах Орестіє. Крім того, Румунія має багату культурну спадщину, включаючи традиційні народні звичаї, музику та ремесла.

Румунія та Болгарія зважаючи на велику кількість факторів та чинників мають спільні риси не тільки в економічному та політичному середовищі тощо. Наприклад, «Румунія і Болгарія мають давню традицію виноградарства і виноробства. Туристам пропонують тури по кількох найбільш відомих у Румунії винних льохах. Одним з головних туристичних об'єктів винного туризму є район Мурфатлар, що знаходиться в Добруджі» [1, с. 71].

З огляду на наявність спільних рис стосовно туристичної галузі, можемо проаналізувати сучасні проблеми, що виникають окремо в кожній країні та дослідити можливі шляхи вдосконалення та перспективи розвитку.

Дослідження сучасного стану туризму в Болгарії виявило кілька основних перешкод розвитку туризму:

1. Інфраструктура. Туристичну інфраструктуру Болгарії часто критикують як застарілу і таку, що не відповідає сучасним стандартам. Це стосується транспорту, розміщення туристичних об'єктів тощо.

2. Сезонність. Туристична галузь Болгарії значною мірою залежить від літнього сезону, при цьому багато DESTИНАЦІЙ зазнають значного спаду відвідувачів протягом зимового періоду;

3. Якість послуг. Попри наявність в Болгарії високоякісних туристичних послуг, у деяких сферах існують проблеми з непослідовністю та низьким рівнем обслуговування;

4. Вплив на навколишнє середовище. Деякі райони узбережжя зазнали значної шкоди від надмірної забудови та забруднення, що викликає занепокоєння щодо довгострокового екологічного впливу на стан туризму в країні.

5. Конкуренція. Болгарія стикається з сильною конкуренцією з боку інших DESTИНАЦІЙ регіону, таких як Греція і Туреччина, які пропонують подібні туристичні послуги за порівнянними цінами.

Туристична галузь економіки в Румунії зазнає впливу від наступних проблем:

1. Недостатній рівень розвитку інфраструктури. Румунія все ще має пройти довгий шлях розвитку туристичної інфраструктури, включаючи транспорт, житло та атракції;

2. Нерозвинений маркетинг та просування туристичних послуг. Туристична галузь Румунії страждає від відсутності ефективного маркетингу та просування як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні. Як наслідок, країна не є добре відомою як туристична DESTИНАЦІЯ, що впливає на динаміку відвідування країни;

3. Обмежене фінансування. Державні інвестиції в туристичний сектор часто є недостатніми, що обмежує розвиток туристичної інфраструктури;

4. Сезонний туризм. Більшість туристів приїжджають до Румунії протягом літніх місяців, що створює навантаження на туристичну галузь протягом решти року.

5. Питання безпеки. Хоча Румунія загалом є безпечною країною, існують певні занепокоєння щодо дрібної злочинності та корупції, які можуть вплинути на сприйняття безпеки та захищеності відвідувачами.

Основні перспективи розвитку туризму транскордонного регіону Румунія Болгарія:

1. Диверсифікація туристичних продуктів. Обидві країни здатні багато чого запропонувати своїм відвідувачам з точки зору туризму. Зокрема це стосується природи, культури, історії та традицій. Розвиток нішевих туристичних продуктів, таких як пригодницький, екологічний, культурний і гастрономічний туризм, може залучити більше туристів і збільшити тривалість їхнього перебування.

2. Збільшення інвестицій в інфраструктуру. Розвиток інфраструктури та створення високоякісних умов, таких як, транспорт, розміщення та туристичні об'єкти, допоможуть залучити більше туристів. Розвиток туристичних маршрутів, а також покращення автомобільних та залізничних мереж дозволить туристам легше подорожувати та відвідувати більше місць.

3. Діджиталізація туристичних послуг. Використання цифрових технологій, таких як платформи онлайн-бронювання, мобільні додатки та віртуальні тури, покращать досвід туристів і зроблять процес планування та організацію подорожей більш зручною та швидкою.

4. Співпраця між Румунією та Болгарією. Транскордонне співробітництво може допомогти обом країнам просувати спільні туристичні продукти та DESTИНАЦІЇ, а також обмінюватися знаннями та досвідом. Розробка спільних маркетингових кампаній та покращення транскордонних перевезень залучить більше туристів до регіону.

5. Розвиток сталого туризму. Просування відповідального та сталого туризму збереже природні та культурні ресурси країн. Розвиток сталих туристичних продуктів, таких як екооселі та туризм на базі громад, також може надати нові можливості для місцевих громад.

Узагальнюючи можемо сказати, що сучасна туристична галузь у транскордонному регіоні Румунії та Болгарії стикається з низкою викликів і можливостей. Стан туризму в обох

країнах покращився за останні роки завдяки збільшенню інвестицій в інфраструктуру та популяризації об'єктів культурної спадщини.

Однак, все ще існують певні проблеми, які потребують розв'язання, наприклад, підвищення якості послуг та вирішення екологічних проблем. Потенціал та перспективи розвитку туризму в регіоні є реальними, з можливостями розвитку практики сталого туризму та розробки нових туристичних продуктів. Для цього обом країнам важливо продовжувати спільну роботу з просування регіону як унікального та різноманітного туристичного напрямку, одночасно вирішуючи проблеми та забезпечуючи сталий розвиток галузі.

Науковий керівник – канд. геогр. наук,
доцент Ярмоменко С.

Література

1. Волкова, І. І., Парфіненко, А. Ю. Розвиток туризму в країнах західного Причорномор'я (Румунія та Болгарія) та їх співробітництво з Україною. Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2022. – Вип. 15. – С. 68–80.
2. Мілінчук, О.В. Стан туристичної галузі країн чорноморського регіону. Актуальні проблеми туристичного країнознавства та туристичного краєзнавства. 2020. – Вип. 12. – С. 889–891.
3. Мілінчук, О.В., Горшкова, Л.О. Зарубіжний досвід туристичного районування: приклад Болгарії. Причорноморські економічні студії. – 2020. – Вип. 52 (1). – С. 41–48.
4. Number of arrivals in tourist accommodations in Romania from 2006 to 2022. URL: <https://www.statista.com/statistics/413253/number-of-arrivals-spent-in-short-stay-accommodation-in-romania/> (дата звернення: 06.05.2023).
5. Посещения на чужденци в България по цел на пътуването и по страни. URL: <https://nsi.bg/bg/content/1967/посещения-на-чужденци-в-българия-по-цел-на-пътуването-и-по-страни> (дата звернення: 05.05.2023).

МІЛІТАРІ-ТУРИЗМ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМОК ЕКСТРИМАЛЬНОГО ТА ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

Добрянський Р.А., студент СВО «Магістр» ф-ту ТВ та ТБ
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

З розвитком промисловості, виникненням нових технічних засобів, а також з появою нових умов життя, людина продовжує знаходити себе в культурі та мистецтві, а туризм сприяє цьому процесу, адже подорожі є невід'ємною частиною людського життя. Завдяки пригодам люди пізнають новий світ, відчувають гострі емоції, отримують адреналін і прагнуть побачити те, що ще десять років тому було недоступне. У зв'язку з попитом на різні види туризму виникають його нові напрями, які змушують туризм розвиватися і пропонувати мандрівникам абсолютно нові відчуття. На перший погляд здається, що індустрія туризму і військово-промисловий комплекс мають характеристики, що суперечать одна одній за своєю природою, але вони також багато в чому доповнюють одна одну [1].

Основна мета мілітарі-туризму закладається у вихованні інтересу у молоді до подій минулого. У зв'язку з цим виділяють військові тури, які мають інформативний характер, у межах яких можна відвідувати військово-історичні пам'ятки та місця битви; а також пізнавальні тури, які включають керування військовою технікою, стрільбину з різного виду

ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЧАТУ GPT В КОРПОРАТИВНИХ ПРОГРАМАХ НАВЧАННЯ

Рогожа Павло..... 251

**РОЗДІЛ 7 – КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРРЕСУРСІВ ТА
ДЕСТИНАЦІЙ УКРАЇНИ**

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИННОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ

Глуган В.О...... 255

GASTRONOMIC FESTIVALS IN UKRAINE DURING THE MARTIAL LAW

Demchuk M...... 256

МЕДИЧНИЙ ТУРИЗМ

Павлова Т.В...... 259

ЕНОГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ НЕАПОЛЯ

Молотова С.П...... 261

ЕНОГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ФІНЛЯНДІЇ

Ковтун Л.П...... 262

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРУ В УКРАЇНІ

Асланова Н.О...... 263

КОНЦЕПЦІЯ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ
ЯПОНІЇ

Вергуліс Д.Д...... 266

МЕДИЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙ ДЛЯ
ШКОЛЯРІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Мазуліна А.М...... 268

СУЧАСНИЙ ТУРИЗМ ТРАНСКОРДОННОГО РЕГІОНУ РУМУНІЯ БОЛГАРІЯ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Десюкевич В.Г...... 269

МІЛІТАРІ-ТУРИЗМ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМОК ЕКСТРИМАЛЬНОГО ТА
ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

Добрянський Р.А...... 272

МОЛОДІЖНИЙ ТУРИЗМ ЯК КОНКРЕТНИЙ ВИД ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Іваненко В.М...... 275

НИЖНЬОДНІСТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК ЯК
ДЕСТИНАЦІЯ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ РЕКРЕАЦІЇ

Казімірова Д.А...... 277

РОЗРОБКА ТА ПРОСУВАННЯ АВТОРСЬКОГО ВИННОГО ТУРУ ДО
ПЕТРОПАВЛІВСЬКОЇ ОТГ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ігнатенко Т.С...... 279

ДЕСТИНАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
ТУРИЗМУ

Кобринчук Д.І...... 280

КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Ніколова О.М...... 282

ВТРАТИ ВІТЧИЗНЯНОГО ТУРИЗМУ ВІД ВІЙНИ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ

Павлюк Р.Р...... 284

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДЕСТИНАЦІЇ КОБЛЕВО

Паскар П.Ю...... 285

391